

Varanka Zoltánné

Az én csoportnaplóm

Varanka Zoltánné : Az én csoportnaplóm (elektronikus bemutató verzió)

Nyomtatás és szerkesztés letiltva

Korlátlan számban másolható és ingyenesen terjeszthető!

BEVEZETŐ

Kedves Kollégák!

E nem szokványos elektronikus könyv megjelenését sürgette az a hozzám küldött sok levél, telefon, amelyben azt kérték, nem lehetne-e hozzájutni. „Az óvodai nevelés és tanulás tervezése” című könyv alapján készült, számítógéppel készített tervezés anyagához. A könyv elkészült, bár már kicsit más, mint a számítógépprogram, hiszen az óvodai Nevelés Országos Alapprogramjához kellett igazítani. Remélem sok segítséget, ötletet nyújt ahhoz, hogy lássátok, így is lehet tervezni!

Fontosnak tartom elmondani: az óvónő legalapvetőbb feladata, hogy csoportjában maximálisan biztosítsa a gyermek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Nyugodt, családias, békés légkörben a gyerekek partnernek, barátoknak, játszótársnak tekintik az óvónőt, szívesen tesznek vele mindent, mennek utána, mint kislány után a kiscsibék. A szeretetteljes együttlében a szokások-szabályok kialakítása is természetes, hiszen jó közérzetünkért alakítjuk ki őket közösen. Úgy gondolom, hogy az óvodai nevelőmunkának jól átgondoltnak kell lennie, amely mindenkitől tudatos felkészülést igényel. A jó terv szabadságot, rugalmas alkalmazást, a gyerekekhez való igazodást biztosít. Segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését. Olyan tervezés kell, ami nem növeli az írásbeli munkát, segíti a gyerekek fejlődési ütemének nyomon követését, jelzi a fejlődésbeli lemaradást, láttatja az egyénhez kötődő feladatokat.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja nagyon nyomatékosan fogalmazza meg, „a játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Alapvetően fogalmazza meg, hogy a gyermeket tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés öveze, s a nevelés tegye lehetővé és segítse a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását. Ha tervezésünkben a gyermek legalapvetőbb tevékenységre, a játékra építünk, s ha figyelembe vesszük, hogy legjobban a napi természetes tevékenységbe ágyazott lehetőségek nevelnek, nem lesz nehéz dolgunk.

Csoportom Budapesten egy lakótelepi 6 csoportos óvodában, „Gyöngyvirág csoport” néven, 33 fővel, teljesen vegyes összetételben működik. Gyerekekkel, szülőkkel, kölcsönösen nagyon jó a kapcsolatunk. A szülőket maximális segítő szándék jellemzi. Ez teszi lehetővé, hogy kicsit több játékunk, tornaeszközünk, és még ege szülő által készített galéria is szépíti szobánkat. Szülői értekezleteink, fogadóóráink látogatottak, mindig az időszerű, aktuális gondokat beszéljük meg, szülői javaslatok alapján. A szülők általában munkából jönnek, fáradtan, ezért mindig kicsit játszunk, oldjuk a feszültséget a szülői értekezletek előtt. (Versenyre puzzle összerakás, felvágott képeslapokból, elkezdett történetet folytatunk, másnap a gyerekeknek lejátsszuk, ki ismeri meg az anyukája, apukája hangját? Találós kérdések kitalálása, stb.) Cserélgetjük egymás között a jó neveléssel kapcsolatos könyveket! Sok közös programunk van, szalonnasütés, anyukák, apukák, nagyszülők napja, ami mindig közös együttjátszást jelent. Jól ismerjük egymást, szívesen vagyunk együtt.

Az éves munkára való felkészülésünkben is a játék kap kiemelt helyet. Ezért folyamatos és mindig rugalmas a napirendünk, a gyerekek igényei és az aktuális események szerint. A nevelési tervünkben a játékon belül, illetve ahhoz kapcsolódva tervezzük a gondozás-testnevelés, szociális, munkajellegű óvónői feladatokat, és képességfejlesztés feladatait. Fontos az óvónőnek folyamatosan értékelnie önmagát, saját munkáját, ami a gyermeki magatartásban visszatükröződik. Ne felejtjük el, az óvoda a nevelés színtere! Nagy gondot kell fordítanunk ennek tervezésére, hiszen a legtöbb gondot sokszor ege-ege nehezen megoldható nevelési helyzet megoldása jelent. Mégis sokszor úgy tűnik, mintha a tanulás megtervezésére sokkal nagyobb hangsúlyt fektetnénk.

Tervezésünk egyik alapja a nevelőtestülettel közösen létrehozott, elfogadott szokás-szabályrendszer, mely létfontosságú ege jól működő óvodában, csoportban. Kevés, de fontos szabályt állítunk a gyerekek elé, különben nem bírják átfogni, megérteni és megtartani őket. Fontos, hogy az óvónők, a dadus nének, a szülők próbálják közelíteni, azonos módon értelmezni és elvárni a gyerekektől az óvodában kialakított szabályokat. Jó közösség, csak egy szokásokra, szabályokra jól megtanított csoportban alakulhat ki. De ez nem jelenthet dresszúrát! A gyerekekkel értelmesen megbeszélve, hogy mit miért így kell tenni, nagyon hamar elfogadják, figyelmeztetnek másokat is erre.

Demokratikus nevelői légkörben mindig a gyerek által, spontán, kíváncsiságból létrejövő helyzetek megoldása, megbeszélése legyen az elsődleges, hiszen ez jelenti a rugalmasságot a tervezésben. Egy végcélhoz több úton is eljuthatunk, egy képességet többféle tevékenységgel is fejleszthetünk. A heti tervekből álló éves terv lehetőségeket tartalmaz az óvónők számára, amelyhez nem kell ragaszkodniuk. A bemutatott terv vegyes csoportban készült, 3-7 éves korig. A gyermekek összetétele körül-belül egyharmad arányos volt.

A heti rend, természetesen csak papíron van így, hiszen nem iskolában élünk, ahol órarendhez kell igazodni a gyerekeknek. Jelzi, hogy minden nap mesélünk, vagy verselünk, minden nap van vizuális tevékenység, fejlesztési tervünket komplex módon valósítjuk meg. Az ábrázoló polcunkon minden eszköz a gyerekek rendelkezésére áll, de hetente általában váltják egymást a vizuális tevékenységek. Egy hétig egyfolytában egy kiemelt tevékenységet végzünk, pl. egy hétig festünk, egy hétig mintázunk, stb., de ez nem zárja ki, hogy mellette a gyerek más vizuális tevékenységet nem végezhet! De kiemelten a festés, vagy a mintázás technikáinak aprólékos elsajátítására figyelünk.

Mindig technikát tervezünk, de témajavaslat is szerepel a tervben, ami valamilyen módon kapcsolódik a heti környezeti, vagy irodalmi anyaghoz, de legfőképpen a gyerekek valamelyik közeli, élményéhez. Témajavaslatot azért tervezünk, mert vannak bizonytalanabb gyermekek, akik még gyakran megkérdezik, „óvó néni, mit fessek?” Nekik segítségadás, ha javaslunk valamit. A legtöbb gyerek szereti saját maga eldönteni, hogy mit szeretne festeni, illetve létrehozni. Az egy hetes folyamatos tevékenykedés lehetősége mindenkinek bőven nyújt időt arra, hogy egy-egy technikát alaposan megismerjen.

Ének, zene is minden nap lehet a gyerekek kívánsága szerint, de két foglalkozást tervezünk, hiszen fontos készséget, képességet sajátítanak el a gyerekek. A heti második foglalkozás a nagyoknak kötelező, a többi kezdeményezés.

A testi nevelést jól szolgálják a mindennapi testnevelések, melyeket délelőtt, illetve pihenés után tartunk. A délutáni pihenő után a mozgásos játékok a kedveltebbek, a játék öröme előbb „felébreszti” az álmosabb gyerekeket. Két kötelező testnevelés foglalkozás van, egy közös az egész csoporttal, a másik foglalkozás az óvodai testvércsoport 5-6-7 éveseivel. Ez a csak nagyok számára tervezett foglalkozás jól megmozgatja, egészségesen elfárasztja az iskolába készülő gyerekeket, lehetőséget nyújt a versenyjátékokra, közös együtt drukkolásra.

A heti tervek sokféleképpen összeállíthatók, természetesen mindig igazítjuk az ünnepeinkhez, az időjáráshoz, saját természeti - társadalmi környezetünkhöz, az ott átélhető élményekhez, tapasztalatokhoz és a csoportot alkotó gyermekekhez. Csak a gyerekeket jól ismerve tervezhetünk egyénre szabottan! A játék rubrikába található játékok mindig a témához kapcsolódnak, így szemléletesebben láthatjuk, hogy a foglalkozások a játék keretén belül zajlanak.

Amit leírunk, egy lehetséges, megvalósítható, a vezető által ellenőrizhető írásbeli anyag. De az igazi nevelőmunka ennél sokkal több, és tervbe nem is mindig foglalható! Saját személyiségünket, igényességünket, hitvallásunkat, értékeinket, a gyerekekkel összhangban, a meleg, szeretetteljes kapcsolatban tudjuk életre hívni.

Az óvónők módszertani szabadsága, amely a fejlődéslélektan kutatási eredményeire épül, lehetőséget adott nekünk, hogy a fejlesztés két tartalmi eszközét, a matematikát és a környezetismereti témákat jobban egymásra építsük. Eddig is éreztük, hogy a matematikai tapasztalatokat a mindennapi tevékenységünk közben tudjuk legjobban elsajátítani a gyerekekkel, gyermek közelbe vinni, (mint minden mást is!). Sokan élnek a teljes összevonás lehetőségével, pedig úgy gondolom nem mindenki érzett még rá, hogy melyik helyzetben, melyik játékos matematikai tevékenységet alkalmazhatja legcélszerűbben. Félő, hogy a két téma teljes összeolvasztásával nemcsak a tervezésből, hanem óvodai mindennapjainkból is „el tűnik” a matematikai tapasztalatszerzés lehetősége. Bár ne így legyen!

Az „ajánlás a környezet és matematika tervezéséhez” részben a két téma összedolgozott változata ötletet ad a közös megvalósításra, arra, hogy milyen szépen megfér egymás mellett a két fejlesztési terület. Láthatjuk, hogy pl. egy séta, kirándulás alkalmával mennyi játékos matematikai tapasztalathoz juttathatjuk a gyerekeket.

Úgy gondoltam, a napló akkor lesz igazán hasznos, ha minden benne marad eredeti formában, teljes képet adva nevelő munkánkról. Ez a csoportnapló több mint húsz év gyakorlati tapasztalatát, és egy év írásbeli munkáját mutatja be.

Remélem, hasznosan forgatjátok! A könyv elektronikus formában és a számítógépes program megvásárolható a szerző címén:

Varanka Zoltánné

☎ 1046 Budapest, Megyeri utca 226.

☎ 06-1-380-9276

☎ 06-30-584-9914

✉ napraforgo@novolibro.hu

🌐 www.novolibro.hu/napraforgo

Óvodai csoportnapló

Csoport

óvodapedagógus

óvodapedagógus

dajka

Megnyitás:

KÜLÖNLEGES ESEMÉNYEK TERVEZÉSE

Évszak	Esemény
Ősz	<p>Séta a közeli erdőben többször. Termények, magvak gyűjtése; falevelek, virágok préselése (csipkebogyó, kökény, galagonya). Őszi színek megfigyelése (szöcskék, tücskök, lepkék, katicabogarak, csigák). Veteményeskertek, virágoskertek megfigyelése a környéken. Piac, zöldségesbolt, vásárlás. Látogatás a fodrásznál, hajvágás. Költöző madarak megfigyelése. Az erdő színe, hangja, hangulata. A csupaszfák megfigyelése, játék az avarban. Betakarítás a veteményes kertből. Látogatás a Planetáriumban</p>
Tél	<p>Visszatérő séta a közeli erdőbe. Látogatás a metróállomáson. Madáretetés. Téli álmot alvó állatok. A tél örömei: szánkózás, hóemberkészítés, hógolyózás Kirándulás a lakótelepen, a lakótelep télen. Látogatás a tűzoltóknál. Nagyszülőket hívjuk vendégségbe. Az édesanyákat hívjuk vendégségbe.</p>
Tavas	<p>Kirándulás a közeli erdőbe. Látogatás az Állatkertben. Látogatás a Petőfi szoborhoz. Villamoson utaztunk Az apukákat hívjuk vendégségbe. Látogatás a bányatavaknál. vízi világ. Rendőrségi bemutató, a rendőr munkája. Tavaszi virágok megfigyelése. Éled a természet: bogarak, lepkék, madarak megfigyelése. Május 30.-án játékos sportverseny a mozgás napja alkalmából. Anyáknapi műsor lebonyolítása.</p>
Nyár	<p>Nyári virágok gyűjtése, szárítása a csoportszobában, viráglenyomat készítése. Gyógynövények gyűjtése, szárítása (borsmenta, citromfű, kamilla). Gyermeknap szalonnasütés az udvaron. Különleges ágak, levelek, kavicsok gyűjtése. Kirándulás a Közlekedés Múzeumba.</p>

NEVELÉSI LEHETŐSÉGEK

Dátum	1997. november 1. - 1997. november 30.		
	Gondozás - testi	Szociális (társas)	Munka jellegű
Tevékenység 3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> • A fiúk vécézéskor az ülökét hajtják fel. • A nem kívánt ételt hagyják a tányérjukon. • A tányér fölé hajolva egyenek. • A vizet a kezükről a mosdóba rázzák le. • Segítséggel használják a zsebkendőt. • Segítséggel törjék fel ruhájuk ujját. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kívánt játékszert kérik el egymástól, várják meg, amíg megkapják. • Alkalmazzák megfelelően a kérést, köszönést. • Állatok hangjának, mozgásának utánzása. • Gyakorlójáték: a megismert összerakós játékok rakosgatása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kavicsgyűjtés. • Kisebb megbízatások teljesítése. • Levelek; termések, bogycok gyűjtése. • Önkiszolgáló munka gyakorlása.
Tevékenység 4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> • A fiúk vécézéskor az ülökét hajtják fel. • Csukott szájjal rágianak. • Használják a lábtörölőt. • Kezüket törölik szárazra. • Kis segítséggel le és felvegyék felsőruhájukat. • Kis segítséggel használják zsebkendőjüket, fűjják az orrukat. • Kis segítséggel vegyék le és fel fehérneműiket. 	<ul style="list-style-type: none"> • A leejtett játékokat vegyék fel. • Állatmozgások, hangutánzó játékok. • Egymás zsákjába ne nyúljanak. • Építés nagy alakú formákból. • Figyeljenek egymás játékára, alkotására. • Játék a képességfejlesztő játékokkal. • Csoportszobába lépéskor érhetően köszönjenek az óvónőnek, társaiknak. • Testkontaktust fejlesztő játékok: Számoló játék: váll, hát, fej érintése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A naposok feladataikat növekvő önállósággal oldják meg. • Az őszi termések rendszeres válogatása. • Gyakorolják a vesszőseprű használatát. • Segítsenek a foglalkozáshoz szükséges eszközök kiosztásában. • Terasz, járdasöprés.
Tevékenység 5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> • A fiúk vécézéskor az ülökét hajtják fel. • Csukott szájjal rágianak. • Étkezés közben halkán beszélgessenek. • Ha enni, inni kérnek, kézfeltartással jelezzék. • Ha fáznak, vagy melegük van, segítsenek magukon. • Helyesen fűjják az orrukat. • Mosakodás után a vízcsapot zárják el. • Önállóan egyenek és igyanak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Babakonyhai szerepjáték. • Barkácsolás dióhéjból. • Család, óvoda, boltos szerepjátékok. • Érzékelő játékok (ízlelés, tapintás, szaglás). • Hová dugtuk el a (íránymeghatározással) gesztenyét, makkot? • Játék természet állatokkal, figurákkal. • Ki van a takaró alatt? • Beszélgetéskor nézzenek egymás szemébe. • Testkontaktust fejlesztő játékok: Ökölnyitó játék beszorított öklöt kell kinyitni. 	<ul style="list-style-type: none"> • A naposok a szalvétatartót és a szalvéta kidobót tegyék a helyére. • Cipőkötés gyakorlása. • Csoportszoba átrendezése szükség esetén. • Önkiszolgáló munka: saját holmijuk rendbetétele. • Segítsenek a papírszalvéta összehajtásában. • Udvari játékok kiválogatása, rendezése. • A kisebbek segítése.
Képességfejlesztés 3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> • Megfigyelőképesség fejlesztése. • Önállóság fejlesztése. • Tisztaság iránti igényük fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fejlődjen önállóságuk. • Gyakorolják a helyes magatartási szokásokat, 	<ul style="list-style-type: none"> • Erősödjön állóképességük, teherbíró képességük. • Éljk át a segítő munka örökét.
Képességfejlesztés 4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> • Alakuljon együttműködési képességük. • Önállóság fejlesztése. • Szemkéz koordináció fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fejlődjenek a kialakult baráti kapcsolatok. • Fejlődjen egymás iránti érdeklődésük. • Szívesen és örömmel vegyenek részt együttes tapasztalatok. élmények szerzésében. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bontakozzon cselekvő és feladatmegoldó képességük. • Erősödjön fizikai erőnlétük.
Képességfejlesztés 5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> • Akarati tulajdonságok fejlesztése: szabályokhoz való igazodás. • Feladattartás fejlesztése. • Önbizalom fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fejlődjen a gyermekek összehasonlító, megfigyelő képessége. • Fejlődjen empátiás készségük. • Fejlődjen kötelességtudatuk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egymás és mások munkájának megbecsülése. • Érzékeljk a munkafolyamatok sorrendjét.
Szervezés	<ul style="list-style-type: none"> • A különféle tevékenységek gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ujjbábok varrása. • Új képességfejlesztő játékok készítése: színszortírozó, almafaszámoló készlet, kirakó mértanformákból. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirándulások szervezése: állatkert, erdő óvoda környéke, zöldséges, KÖZERT, tó környéke.
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> • Papír zsebkendő. 	<ul style="list-style-type: none"> • Filc, karton, olló. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szerszámok, kosarak, seprű.
Egyéni bánásmód	<ul style="list-style-type: none"> • Étkezés közben csendben beszélgessen: (Nevek) • Az asztal felé fordulva étkezzen: (Nevek) • Felesleges ruháját vegye le, ha melege van: (Nevek) • Gyakran kell fűjni az orrát: (Nevek) 	<ul style="list-style-type: none"> • Félelmet, szorongását bábozással oldjuk: (Nevek) • Fejlesztő játékkal fejlesztjük: (Nevek) Forduljon • bizalommal mindkét óvónőhöz: (Név) • Fejlesztő pedagógus segíti: (Nevek) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tevékenyebben vegyen részt a közösségért végzett munkában: (Nevek) • A rajzasztal rendjére jobban vigyázzon: mindenki.
Egyéb			

NEVELŐMUNKA TAPASZTALATAI

Dátum	1997. november 1. - 1997. november 30.		
	Gondozás – testi	Szociális (társas)	Munka jellegű
Tapasztalatok	<ul style="list-style-type: none"> • A gondozási tevékenységekre nagy gondot fordítottunk. Sokat alakult a 34 évesek mosdó használata. Kezükörlől lerázzák a vizet, szárazra törülköznek. • A WC-használat már jobban megy, a fiúk is felhajtják az ülökét, és lehúzzák a WC-t. A zsebkendő használathoz segítség kell. Az asztal felé fordulásra még gyakran kell figyelmeztetni őket. • Vétkezésre még több kisgyereket kell figyelmeztetni. Ugyanígy a lábtörésre is. A helyes WC használatot már jól begyakorolták. Étkezés közben csendben beszélgetnek. Ha kérnek valamit, kézfeltartással jelzik. A csukott szájjal való étkezésre még figyelmeztetni kell őket. • Egymást figyelmeztetik a szokások betartására, a kicsiket segítik a különféle tevékenységek ellátásánál. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kialakultak a játszó csoportok, a baráti kapcsolatok. • Folyamatosan gyakorolják a kérés, köszönés szavakat. • Helyes példával buzdítunk mindenkit a csoportszobába jövetelkor a köszönésre. (Nevék) általában hirtelen cselekszik, őket figyelmeztetni kell a helyes szabályra, szokásra. Az anyanyelvi játékok kedveltek, sokszor játszik őket. • Nagyon közkedveltek a testkontaktust fejlesztő játékaink, pl. a százlábú, ökölnyitó játék. • Nagyon szeretnek körjátékokat játszani, „nézz a szemébe”, biztatjuk itt is a gyerekeket erre. A legkisebbek is fesztelenül, bátran verselnek, mondókáznak. • Általában csendben, nyugodtan játszanak. • A kicsik nagyon szeretik az egyszerű párkereső memória játékokat, a képírákat. Nagyon hangulatos a játékok, gyakran játszanak a hangjukkal gyakorló játékot, amit kicsit nehezen viselünk, hiszen elég sokan vagyunk, az alapzaj is adott. • Minden játék fajtával szívesen játszanak. A szerepjátékok közül a babakonyhás, és az orvosos a kedvencük. • A játékok továbbfejlesztésénél törekedünk minél több ismeretanyagot átadni. • A középsősök és a nagyobbak sokat barkácsolnak, ragasztanak, főleg az őszi termékekből. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az önkiszolgáló munkát mindenki rutinosan végzi. A rászoruló kisebbeknek a nagyobbak segítsenek. Pl.: (Név) a naposi munkát sokan szívesen végzik. De van, aki nem szívesen vállal feladatot. Pl.(nevek). • A játékok elrakásánál is szükséges buzdítás, dicséret. Van, aki szívesen szétpakol, de összerakodni már nem akar. Sok kicsi nagyon szorgalmas, gyors a rakodásnál. Az élősarkunk nagyon szép lett a sok kavicsból, terméstől; levéltől, amit a gyerekekkel gyűjtöttünk. • A kerti szerszámokat ügyesen használják, a nevüket is tudják. • A cipőkötés gyakorlására játék cipőket készítettünk, ezeken gyakoroljuk a cipőfűzést, kötést versenyre is. • Az udvari játékaikat a hónap elején kiválogattuk, lemostuk és eltettük jövőre.

TANULÁS TERVEZÉSE

Dátum		1997. november 3. - 1997. november 7.					
		Irodalom	Zene	Vizuális	Testnevelés	Környezet	Matematika
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Esik eső, jajajaj. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Fussunk: sm Gyerekek: Mo Húzz, húzz: sm+d Zenehallgatás: Rózsa szirma 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: festés: Ismerkedjenek az ecsettel, és használatával. Helyes ecsetfogás. Az ecset lehúzása a festékes tál szélén. A székelt behúzzuk az asztalhoz. Eső nyomok nagy felületen ecsettel. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás padon, háton fejfel előre, karhúzással. Gimnasztikai gyakorlatok zoknilabdával. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Csemegekészítés. Dió, mogyoró, tökmag, szotyola, mandula, kristály-cukor. Teafőzés gyógynövényből. 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok elemeinek sorbarendezése: gyümölcsárus. Áru sorbarendezése a polcon. Vásárlás a rendezés szempontjai szerint. Névutók gyakorlása. Halmazok összehasonlítása tulajdonságai szerint: magvak szétválogatása formájuk, ízük szerint. Rész - egész. Zöldségek feldarabolásával milyen forma keletkezik?
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Magyar népmese: A kiskakas gyémánt félkrajcárja. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: A Győri: smd Erre csörög: mrd Mese, mese: Mo Zenehallgatás: Hervad már 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: „Csepp, csepp, csepereg” Szimmetria ecsetnyomokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás előkészítése helyből. Padgyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Zöldségek gyümölcsök. A zöldségek és gyümölcsök feldolgozása. Kompót, zöldségsaláta készítés. Mi kell a salátához? (ecet, cukor, só, stb.) Hogyan fogyasztjuk? (főzve, nyersen) Nyersen egészségesebb. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Móra Ferenc: A cinege cipője. 	<ul style="list-style-type: none"> Fújó játékkal. Az eszközzel: dióval. Babákkal. Játékosággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Képzeld el! Az élmény felidézése. Csepp csepp csepereg c. dallal. Eszközzel. 	<ul style="list-style-type: none"> Baglyocskák játékkal. (Futkározás, nappal a baglyok lekuporodnak, alszanak, éjjel repülnek.) Játékos futkározással (jelre futkározás, jelre fellábon állás.) 	<ul style="list-style-type: none"> Készítsünk valami finomat! Segítsétek megtörni a hozzávalókat! Mit érzel a nyelvvel? 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Eső esés idején. Bábozással: Két kiskakas c. mondókával. A cinege cipője ámyjátékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Fújó játékkal. Az eszközzel: dióval. Babákkal. Játékosággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Képzeld el! Az élmény felidézése. Csepp csepp csepereg c. dallal. Eszközzel. 	<ul style="list-style-type: none"> Baglyocskák játékkal. (Futkározás, nappal a baglyok lekuporodnak, alszanak, éjjel repülnek.) Játékos futkározással (jelre futkározás, jelre fellábon állás.) 	<ul style="list-style-type: none"> Készítsünk valami finomat! Segítsétek megtörni a hozzávalókat! Mit érzel a nyelvvel? 	<ul style="list-style-type: none"> Játékos tevékenységgel. Boltos játékkal.
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. Vers: Verbalitás fejlesztése. Érzelem fejlesztése. Mese megértés fejlesztése. Igazságérzetük fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Halk, hangos felismeretése. Ritmus: Egyenletes lüktetés érzékeltetése játékosan egymás testén, mozgással. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Kéz és ujjak finom mozgásának fejlesztése. Önkifejezés fejlesztése. Helyes ecsetfogás, tiszta munka. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Mozgás: Harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztése. Percepció: alapvető térirányok és viszonyok felismerése, és fejlesztése. Verbális fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmes fejlesztés. Figyelem fejlesztése. Ízérzék fejlesztés. Kifejezőkészség fejlesztése. Finommozgás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakítás, és forma állandóság fejlesztése. Alkotókedv, fantázia fejlesztése, emlékeztető fejlesztés. Formaészlelés fejlesztése. Mellérendelés, rész - egész viszony felismerése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Kísérlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Kesztyű bábok: kiskakas, gazdaasszony, török császár. Pléd. Sikbábok. Vetítő. 	<ul style="list-style-type: none"> Babák. Kendő. Dió. Ritmus hangszerek. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalterítők. Csomagolópapír. Ecsetek. Festőpótló. Rajzlap. Színes tempera. Törlőruhák. Vízestál, víz. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Karszalagok. Padok. Rézsütős pad. Szőnyeg. Zoknilabdák. Zsámoly. Magasugró léc. 	<ul style="list-style-type: none"> Lábas, rezsó. Szotyola. Tökmag. Cukor, dió, kanál. Mogyoró. Magvak. Gyümölcsök. Zöldségfélék. 	<ul style="list-style-type: none"> Préselt falevelek. Csoportszoba játéka. Játék pénztárca, pénz. Zöldségfélék, gyümölcsök, méz. Kések, tálak. Vágódeszka.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Mesesarokban a nagy pléden. Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező, kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve, nagy helyet biztosítva. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összerakva és kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindhárom korecsoportnak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. A foglalkozások kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyoknak kötelező. Tízóra után az asztalon.
Játék		<ul style="list-style-type: none"> Fűvőgyakorlatok: célbafújós játék: pingpong, vatta, papírszelet. 	<ul style="list-style-type: none"> Fűvő gyakorlatok pingpong labdával. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgásutánzások. 	<ul style="list-style-type: none"> Tűz-víz-reptülő. Keresd meg a párodát! 	<ul style="list-style-type: none"> Fogalomkörjáték: Gyümölcsök. 	<ul style="list-style-type: none"> Puzzle: Lehullott. Préselt összedarabolt falevelek összeillesztése játékidőben.
Egyéb		<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak, 	<ul style="list-style-type: none"> Szólás: „<i>Eső után köpönyeg</i>” - valamivel elkésett. „<i>Olyan képet vág, mint a három napos esős idő</i>” – Elkészített arcot vág. 	<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Sóbalvány. (Akit a fogó megfog, az a helyén marad.) 		

A GYÖNGYVIRÁG CSOPORT ANYÁKNAPI MŰSORA. 1998. MÁJUS 30.

1. Bevonulás.

- **Gyerekek...** (mondókákra, ritmushangszerrel)
- **Bibici**
- **Kiskertemben**
- **Ecc, pecc** (ujjütögetés)
- **Badacsonyi rózsafán** (Térd ütögetés)
- **Töröm, töröm** (öklütögetés)
- **Apa-cika** (kiszámolóval mutogatás)
- **Áspis** (Párokban tenyérjáték)

2. Kicsik-középsősök.

- **Kör, kör** (körjáték)
- **Én kis kertem** (körjáték)
- **Cini, cini** (mondóka játékos mozgással)
- **Jöjj, ki napocska** (játékos mozgással)
- **Zelk Zoltán: Egy, kettő, három, négy** (vers)
- **Bársony ibolyácska** (körjáték)
- **Két kis kakas** (Mondóka játékos mozgással)
- **Csíp-csíp csóka** (külön a fiúk, külön a lányok.)
- **Alma, alma** (mondóka járás közben)

3. Lakodalmas Játék: (nagyoknak)

- Lányok, fiúk játsszunk (körbejárva, „nem jó!” felkiáltással)
- Zibit, zabot, János urat
- Lipem-lopom, Hogy a csibe, játsszunk lakodalmast! játsszunk lakodalmast (mindenki) (Lányok félkörben a földön, a fiúk egyes sorban körbejárák a lánykoszorút, és énekelik.)
- Lányok ülnek (fiúk énekelik)
- El kéne indulni (Vőlegény énekl)
- Erzsébet asszony (együtt, körjáték. Végén: a vőfély csendet kér! Fehér masni, vőfély pálca.)
- Réce, ruca (anya közben öltözteti a lányát, menyasszony, vőlegény elöl, a többiek párosával utána, közben énekelnek.)
- Most viszik (a dal végére körré alakulunk)
- Kis kece lányom (menyasszony-vőlegény közepén, kézfogással jobbra-balra dőlünk)
- Menyasszony, vőlegény (Karöltve körbe járva párosával)
- Cservitem-csavarítom (becsavarodás-kicsavarodás) Vőfély; „Eladó a menyasszony!”
- Járjunk táncot (3-szor, végül a vőlegénnyel)
- Két szál pünkösdi rózsa (vőlegény-menyasszony közepén, mi csípőre tett kézzel jobbra-balra fordulva)
- Három éjjel, három nap (Csípőtartás, váltott láb a lányoknál, fiúk bokaütögetés)"Anyá mondja: Mulassunk, gyertek gyerekek! Középsősök és kicsik is beállnak.}
- Nád a házam teteje (dal eléneklése kétszer, kicsit felgyorsulva játékos mozgással kísérve, dal végén: hujujujujuju! - felkiáltással.)
- Megy a gőzös (Kivonulás, integetés.)

4. Mesedramatizálás: A kecskegidák és a farkas.

- Hosszú az erdő (dal éneklése, közben beöltözés.)
- Mese bemutatása. (Kicsik a gidák, középsősök a folyó, (fekszenek), nagyok az erdő, virágok, mesélő, farkas, kecskemama, felhő, fák, nap, gomba). Végén együtt:
- Benn a bárány (körjáték)

5. Anyáknapi műsor. (kísérő zene: Vangelistól)

- Az árgyélus kismadár. (dal)
- Szép Ernő: Anyám. (vers)
- Gazdag Erzsébet: A legszebb május. (vers)
- **Kicsi vagyok én** (kicsik énekl, utána anyu ölébe ülnek)
- **Radó Lili: Telefonnál.** (vers)
- **Rozmaringos ablakomban** (dal, virágok kiosztása.)

SZOKÁSOK ÉS SZABÁLYOK A CSOPORTUNKBAN. (Részlet)

Ügyeletes csoportra vonatkozik

- A csoportszoba ajtaja csukva legyen.
- A gyermek köszönjön a csoportba lépéskor.
- A gyerekek székről integethetnek a szülőknek.
- Az ügyeletes óvónő az egyéni bánásmód elvét alkalmazza, mikrocsoportos keretben foglalkozzon, játsszon a gyerekekkel.
- Üzenetet, pénzt, papírra írva vegyünk át.
- Az ügyeletes csoportban mindenfajta játék eszközzel lehet játszani a kialakult szokás szerint.
- Az ügyeletes csoportból a csoportvezető óvónő megérkezésekor, a munkaidő kezdetén, vele együtt mennek a saját csoportjukba a gyerekek.
- A játékokat a saját csoportba való átmenet előtt a helyükre kell visszatenni.
- A gyerekek köszönjenek el az ügyeletes óvónőtől, és a csoportban maradó gyerekektől.
- A mosdó öltöző felőli ajtaja mindig kulcsra zárva legyen.
- A szülő a beszoktatási idő leteltével, a csoportszoba ajtajáig kísérheti a gyermekét.
- Délután az ügyeletre az óvónő munkaidejének vége előtt 5 perccel viheti át a gyerekeket. Köteles az aznap történt fontos eseményről tájékoztatni az ügyeletes óvónőt. (A szülőt írásban.)
- Esti ügyeletnél, ha 6 óra után gyerek marad az óvodában, az ügyeletes óvónő és a dajka néni marad vele itt. Folyosós, vagy másik csoport dajkája megy ki a lakásra, ha telefonon nem érhetőek el a szülők.

Öltözködés

- A gyermek hazamenős ruhája az öltözőszekrény felső részében legyen elhelyezve, az óvodai és a váltóruha a zsákban legyen.
- Minden esetben az öltözködés sorrendje a következő: benti ruhát vegye le, harisnya, hosszú nadrág, kinti cipő, pulóver, sál, sapka, kabát.
- A téli cipők tárolása minden csoportban a radiátor előtt történjen.
- A tornához való átöltözés során:
- Vegyék ki a tornaszákjukat a kosárból.
- Ruhájukat vessék le, tegyék a szék támlájára, cipőjüket a szék alá.
- Vegyék ki a zsákból a tornaruhát, először a ruhát, utána a zoknit, cipőt vegyék fel. Pihenés előtti átöltözésnél a ruhájuk elhelyezése ugyanaz, mint a 3. pont
- A pizsama fel és levétele az ágyon történjen ülve. Az ágyra ne álljanak fel a gyerekek, ne ugráljanak

rajta.

- A pizsamát fordítsák ki, úgy hajtsák össze.
- Először a takarót hajtsák össze, utána vegyék le a pizsamát. Az ágyakat minden esetben csak két gyerek viheti.
- A gyerekeknek és a csoportba látogató óvónőknek mindig legyen váltó cipője. Öltözködés során a gyerek folyamatosan tegye ruháit a zsákba.
- Ha a gyerekek levegőzéshez készülődnek, akkor a délelőttös óvónő néhány gyereket segítsen felöltöztetni, az elkészült gyerekekkel menjen az udvarra, ahova a dadus néni folyamatosan küldje ki a készen lévőket.
- Az udvarról a délelőttös óvónő 5 perccel korábban jöjjön be, öltözzön át, hogy fogadni tudja a naposokat. A délutános óvónő maradjon kint az udvaron a gyerekekkel.

AJÁNLÁS A KÖRNYEZET ÉS MATEMATIKA TERVEZÉSÉHEZ (Részlet)

A környezeti világ megismerése	Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései
ŐSZ	
Nagycsoportosok vagyunk, óvodások lettünk. Mi változott meg rajtam? Örülünk egymásnak, észrevesszük a változásokat egymáson, az óvoda épületén, az udvaron, a csoportszoba berendezésén.	Tevékenységek tükörrel, mozdulatok a tükör előtt. Mi változott meg?
Ismerkedés az óvodával. Vendégség a szomszédos csoportokban. Birtokba vesszük az óvodát, berendezkedünk, elhelyezkedünk. A szokások kialakítását ésszerű magyarázatokkal kísérjük, hogy megértsék, mit miért kell csinálni.	Tájékozódás térben: ki talál vissza a csoportba?
Ki a gazdája? játék. (kalapból húzzuk ki a jeleket, tükör előtt ellenőrizni)	Párosítás, tevékenységek tükörrel.
Játék természetes környezetben. A nyárra emlékeztető szép őszi napokon beszélgetés az időjárásról, barna bőrünkéről, a fürdözésről, az úszásról.	Mennyiségek összemérése hosszúság szerint: játék az udvaron. Vonal mögül ki tud adott idő alatt messzebbre futni? Mennyiség: tömegmérés mérleghintán.
Kirándulás az őszi erdőbe, őszi színek. Asszociációk az őszi színárnyalatairól: rozsdabarna, rókavörös, fűzöld, stb. Levélgyűjtés.	Halmazok összehasonlítása tulajdonságok szerint (magas-alacsony, lombos-örökzöld). Fatörzsmérés körbefogással. Levelek felsorakoztatása a legkisebttől a legnagyobbig.
Mit hallasz, melyik évszakban? Összehasonlítás a nyárral. Eső, köd, szél hatása az emberekre.	Halmazok összehasonlítása tulajdonságok szerint (magas-alacsony, lombos-örökzöld). Az eső mennyiségének megállapítása.
Az őszi piac áruai: piaci vásárlás. Gyümölcsmosás, aprítás, szárítás. Mit és hogyan lehet télre eltenni?	Tapasztalatok a darabszám változásairól: a vásárlás mennyisége, mérés, fizetés különböző pénzegységekkel. A boltok és a piac áruháalmazainak rendje, számossága.
Időjárás, öltözködés összefüggései. Öltözködés helyes sorrendje. Alkalmazkodunk az időjáráshoz, a babákat is célszerűen öltöztetjük. Az időjárás mutatóinak folyamatos rögzítése meteorológiai naptáron: dátum, napszak, hőmérséklet, szél, eső.	Halmazok képzése: ruhák szétválogatása évszak szerint. Sorbarendezés, időrendi sorba állítás.
Gyülekeznek, vonulnak a költöző madarak: gólyák, fecskék, cinkék, darvak, seregélyek, vadkacsák.	Tájékozódás térben, fecskék játék, irányváltás. Madárvonulások számossága.
Levelek, termések, virágok, bogyók, magvak, gyógynövények gyűjtése. Teafőzés.	Mennyiségek összemérése: hosszúságmérés: levél vagy termésfüzérékkel.
Vásárlás a zöldségboltban, zöldségek felhasználása, salátakészítés	Mérés: részegész viszonya. Fele, harmada, negyede? Őszi gyümölcsök, zöldségfélék formái.
Zöldségek, gyümölcsök. A zöldségek és gyümölcsök feldolgozása. Kompót, zöldségsaláta készítése. Mi kell a salátához? (ecet, cukor, só, stb.) Hogyan fogyasztjuk? (főzve, nyersen) Nyersen egészségesebb.	Halmazok elemeinek sorbarendezése: gyümölcsárusítás, gyümölcsrendezés a polcon. Vásárlás a rendezés szempontjai szerint.
Az emberek munkája a kertekben. Komposzttelep-készítés. Ásás, szántás. Virághagymák, gumók kiszedése. Pl. dália, kardvirág.	Mennyiségek összemérése: területmérés. Tömeg érzékeltetése. Falevelek egy kupacba hordása, könnyű-nehéz, sok-kevés?
Veteményezés. Sorok kijelölése.	Mennyiségek összemérése: hosszúság. Párhuzamos sorok, sortávolság, ültetési távolság tartása mérőeszközzel. Mélység érzékelése.